

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrť leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč:

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

V dekadenci.

Od nekega tržaškega rodoljuba smo prejeli nastopni dopis:

V večeršnjem uvodnem članku »Dekadence« ste dokazovali, kako da italijanska, ali še bolje rečeno: stara stranka progressova propada in da se je nje dekadence začela v isti hip, ko je šinila na višek moči in slave. Povsem resnično. Skoraj nekaj tragičnega je v tem. Imela je pač moči, da je dosegla naravnost nezasišanih vspehov, da je z orjaško silo pehala v stran vse, kar jej je bilo na potu; ko pa je došla na cilj, ko se je povzpela v vrtoglavo višino, jej je zmanjkalo moči, da bi se tudi vzdržala na višini! In tudi to je povsem resnično, da je vzrok nje padanja v tem, ker je dosegla več, nego je odgovarjalo nje močem. To je: ona ni dosegla tega, kar je dosegla, iz lastne moči, ampak drugi so jej držali lestevico, po kateri je plezala gori. In ko je bila gori, jej je manjkalo moralne sile, ker delo ni bilo nje delo. Vladni zistem je pač mogel omogočiti zmage progressove stranke, ali moralne čvrstosti, sposobnosti, razsodnosti in integritete voditeljev jej ni mogel dati. Vladni zistem jej je pač mogel pomagati na pridobivanju, ni jej pa mogel dati potrebnih lastnosti za konserviranje. Do tu se povsem strinjam z Vami; tudi jaz vidim v tem vzrok dekadenci progressove stranke. Istotako vidim z Vami v dejstvu, da hočejo novinec izvoliti županom, znamenje propadanja, znamenje, da v strankarskem življenju tržaških Italijanov razmere niso zdrave. Ne morem se pa strinjati z Vami v menenju, da iščejo novinec za župana le zato, ker nimajo nobenega starejših mož, ki bi sodil na to mesto. Imeli bi pač še tega ali onega, ali — nočejo ga! Oni nočejo za župana verziranega moža, moža, ki je že posvečen v misterije občinske uprave, zlasti pa ne moža, ki je poleg tega mož samostalnega mišljenja, lastne inicijative in energičen, iz kratka: oni nočejo župana, ki bi bil res načelnik občinske uprave v popolnem obsegu te besede, moža, ki bi bil res sam župan! Zato jim je ljubši novinec, ki ne more imeti samostojnosti — in ravno zato ne, ker je — novinec! In ravno v dejstvu, da se boje cellega moža, je najgotoveje znamenje, da razmere niso zdrave, da je torej strankarsko življenje naših Italijanov res v dekadenci!

Danes opoldne bo imel novi mestni svet svojo sejo, v kateri se bo vršila verifikacija volitev. V prihodnji seji bodo menda volili župana in potem se ime pričeti — delo. Ve-

liko in nujno delo. Kmalu po volitvah je pisalo glasilo mestnega sveta, da Italijani hočejo sicer ljubosumno varovati narodno posest in »narodni značaj« pokrajine ter da bodo z vso odločnostjo odbijali sleherni sleherni napad v tem pogledu, ali sicer da bodo radi poštevali vsako misel, vsaki nasvet in vsaki predlog, — došel od katere-koli stranke, ako je sposoben »za zboljšanje uprave in gospodarskega stanja. To je zvenelo kakor nekako spoznanje in priznanje, da se je v minulosti grešilo in da je občinsko gospodarstvo potrebno — zdravljenja. Dobro! In naša želja je, da bi besedi sledilo tudi dejanje. Naši poslanci oziroma svetovalci bodo gotovo drage volje in po svoji moči sodelovali v ta namen. Oni bodo sicer istotako z vso odločnostjo varovali tudi narodni ugled svojih volilcev, ali brez potrebe gotovo ne bodo provocirali narodnih in političnih konfliktov, kakor jih tudi niso dosednji zastopniki naši. Po vsakdanji dotiki z okoličani poznajo oni bolj nego kdo vso gospodarsko mizerijo v okolici; oni pa vedo, da je gospodarsko stanje v tesni zvezi z občinsko upravo. Zato jim bo le v zadovoljenje, ako bodo mogli kaj pripomoči v to, da se občinska uprava zboljša, da postane racionalna, da bo taka, kakor zahteva interes vseh občanarjev in da bo — za vse jednaka! Vsi smo člani te občine, vsi moramo prispevati za nje potrebe, a vsi imamo tudi jednako pravico do vseh dobrot, ki jih more deliti občina. Slednjič pa vemo tudi vsi, da ni bila le progressova stranka v dekadenci, ampak tudi občinska uprava. Zato pa mora biti tudi želja nas vseh, da bi dobi dekadence sledila doba preporoda. Taka doba more priti le po skupnem delu, ki pa je zopet možno le tedaj, ako postanejo strpljivi na vseh straneh in ako se bodo spoštovali med seboj v vsem razlikam v narodnosti in političnem mišljenju.

Gospodarsko stanje v šoški dolini.

Interpelacija posl. dra. Tume in tovarišev v deželnem zboru Goriskem.

(Zvršetek.)

V vseh slučajih so se imenovane občine pritožile na višje instance, a vsakokrat zastoj. V vseh slučajih je okrajno glavarstvo postopalo brez načrta, očitno po volji gozdnih uradnikov najnižje vrste, ne gledé na to, da izdane prepovedi pretijo uprasti prizadete občine. Žal, da je e. kr. okr. glavarstvo in e. kr. namestništvo mnogokrat slabo poučeno in se izgovarja na posamične

vrata, potegnita mali ključek venkaj, potem pa zamišljeno sêla k mizi. Pogladi si je svoje svetlo-plave lase s čela, naslonila glavo v dlan ter nepremično strmela na zeleno tintasto prevlaklo pisalne mize.

Zdaj pa zdaj sta se ji ustni bolestno zavlekli, dolge mehke trepalnice so zatrepetale in mišice okrog oči so se nabrale v male mnogoštevilne gubice. Ali takoj na to so se naježile obrvi kljubovalno in ustni stisnili sta se v trdo in ošabno potezo.

Kazalec pošne ure je kazal 12. uro in pol. Zunaj na cesti so zaškrpale sani in veselo so zvenkljali zvončki na opravah konj. Ekspeditorica se je zgenila, naglo pristopila k oknu in obrisala z roko roso s stekla. Prav mimo pošnega okna so drčale sani.

Na prvi pogled se je videlo, da je tu nekaj nenavadnega. Oprava konj se je kar bliskala in na sedežih je bilo videti marsikako mestnih suknjo in marsikako pero modnih ženskih klobukov se je zibalo v vetru.

Temno je zrla mlada pošna upraviteljica skozi okno, a zdajci se je hipoma obrnila, naslonila se na mizo in zaplakala, da ji je

posestnike, katerim edino bi bila paša in planina v korist.

Pritožbe, katere ste imenovani občini vložili na upravno sodišče in dali dež. odboru na znanje, kažejo vsestranski pomanjkljivost odlokov gozdnih oblasti in žalostni gospodarski položaj dotičnih občin.

Že leta 1872., ko je e. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu jelo odpravljati kozjereje, je visoka vlada priznala potrebo, da se kaj stori za zboljšanje gospodarskih razmer po gorenji Šoški dolini. Izbrala se je takrat enketna komisija, ki bi imela preiskati gospodarski položaj, določiti kraje, kjer bi bila dopustna kozjereja, in kraje, katere bi se imele prisilno pogozditi. Od tedaj naprej pa država vključ v enketam in komisijam ničesar ni storila, da bi kraju v istini opomogla, pač pa je nastopila krivično pot drakoničnega ukazovanja in prepovedovanja brez vsakega načrta in cilja. Zaradi tega si podpisani usojajo staviti na visoko vlado sledeča vprašanja:

Ali pozna Njega ekscelence obupni gospodarski položaj Tolminskega in posebno Bóvskega okraja?

Ali ve Njega ekscelence, da je obstanek planinskega prebivalstva edino le v živinoreji, in da je ta odvisna po vsem od planinske in deloma od gozdne pašé?

Ali je Njega ekscelenci znano prestrogo postopanje e. k. gozdnih oblasti brez gospodarskega načrta?

Ali je Njega ekscelence voljna storiti konec takemu škodovanju planinskih živinorejcev?

Ali misli Njega ekscelence storiti urnih korakov, da se oblastva lotijo zajezevanja hudournikov, pogozdovanja bregov, regulacije vodotokov po splošnem načrtu, ki se ima polagoma izvršiti tekom gotove dobe?

Ali misli Njega ekscelence do izvršitve takega premišljenega gospodarskega načrta ustaviti vse nepotrebne škodljive prepovedi in zapovedi podrejenih gozdnih oblasti?

Ali misli Njega ekscelence ublažiti že naložene globe, oziroma oprostiti prizadete plačila istih, posebno v slučajih, v katerih gre za prepovedi nekaterih delov planinskih pašnikov in planinskih gozdov?

Politični pregled.

TRST, 3. maja 1900.

K položaju. Tudi konservativno glasilo »Vaterland« sodi po znamenjih v češkem taboru, da se je pozorišče zadnje dni res drhtelo telo in so ji solze močile velike črne madeže na suknju pisalne mize.

Slonela je par minut tako, potem pa se vsklonila kvišku in se zasmejala.

Obrisala si je obraz, stopila k kanarčku in zažvižgala mu ono znano:

Oj to pa to, pa to,
Se prav lahko zgodi,
Da dekle se zgubi,
Hali, hali haló . . .
Da dekle se zgubi . . .

Vrata so se odprla in debela domača kuharica je odprla vrata.

— Tako veseli, gospica? —

— Zakaj pa ne, Lenka? —

— I tako, tako! — Sicer pa prosim, da bi šli v obednico, kosilo je že na mizi. —

— Hvala, ne bom jedla. —

— I kako, da ne?! —

— Glava me boli. Z Bogom, Lenka! —

Kuharica je malko začudeno stala mej vrati, a ta ekspeditorica je imela po njenih mislih večkrat svoje muhe, zato se je oprezno zasuknila na peti in odšla.

— No, hvala Bogu! Zdaj imam mir — je vzdihnila ekspeditorica in sela k mizi. (Pride še.)

spremenilo v tem zmislu, kakor smo bili mi včeraj posneli iz »Informatione«. Sosebno se sklicuje »Vaterland« na povdarjanje v »Narodnih listih«, da večino časa do konca junija odvzamejo delegacije, da je torej izključeno, da bi bila budgetni provizorij in definitivni zakon o kvoti do 1. julija dogotovljena. Iz tega povdarjanja sklepa konservativni list, da se bo obstrukcija Čehov omejevala le na proračunski provizorij in predlogo o kvoti in da se ne obrne tudi proti gospodarskim predlogom, ako Čehi dobe mej tem časom zaželjene koncesije. Ako je sklepanje »Vaterlandovo« pravo, potem bi smeli soditi, da bo kriza, ki je žugala podreti desnico, skoro odpravljena. Morda je na češki tabor tudi to nekoliko uplivalo, da se je izkazalo, da razprave na konferenci v Lvovu nikakor niso bile naperjene proti njim, ampak da so vse difference le taktičske nravi, da po hočejo Poljaki ohraniti ukupnost temeljnih načel in interesov. Zabeleživši dejstvo, da so se poljski poslanci najostreje izrekli proti nemški hegemoniji in proti vsaki zvezi Poljakov z Nemci, piše staročeska »Politik«: Sosebno Jugoslovani in nemški konservativci bodo morali premagati vsako nevoljo, saj bomo mi tudi njihovi prvoboritelji in v trdem spopadu — če bo neizogiben — pojde le za to, da preprečimo načrte, ki gredo za tem, da bi vzpostavili liberalno-nemško nadvladje pod mogočno protekcijo.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru Nižeavstrijskem so včeraj po daljši debati sprejeli zakonski načrt o najetju posojila v znesku 12 milijonov kron za dunajsko mesto. Daljše debate o tem predmetu se je udeležil tudi župan dr. Lueger.

Deželni zbor Bukovinski je sprejel soglasno predlog posl. Stefanoviča, da se izrazi odobravanje vladnemu programu ministrapredsednika dra. pl. Koerberja. Rumunski klub je izjavil, da je že o priobčenju vladnega programa v »Wiener Abendpost« izrazil svojo pripravljenost, da hoče vlado podpirati na nje akciji v dosegu miru.

Deželni zbor Šilezki je odklonil prošnjo za podporo poljskemu gimnaziju v Tešinu. Posl. Stratil je izjavil v imenu Čehov, da je prošnja opravičena. Posl. Haase in dr. Menger sta se iz političnih razlogov izrazila proti dovolitvi podpore.

V deželnem zboru Gališkem so včeraj pričeli razpravljati o deželnem proračunu. Večina je uveljavila predlog, naj se pozove vlado, da že letos — brez ozira na ostale deželne zборе — predloži deželnemu zboru gališkemu načrt zakona o pobiranju deželne doklade na državno užitnino od žganja, vina in piva. Malorus Okunievski je opisoval žalostno stanje poljedelskega prebivalstva ter je priporočal, naj se v pokritje primanjkljaja rajši najme posojilo, nego pa da bi se deželi nakladali novi davki. Govornik bo glasoval proti proračunu. — Dr. Bernadzikovski iz poljske ljudske stranke je obdolževal vladojočo stranko, da je zakrivila nezno stanje, ki je nastalo vsled previsokih davkov. Ta stranka da pušča gospodarske koristi dežele popolnoma iz vida. Govornik bo pa sicer glasoval za proračun. — Malorus Barvinski je priporočal, da se kakor hitro mogoče ozdravi obupno stanje deželnih financ. — P. Stojalovski je napadal poljske konservativce, češ, da zlorabljajo privilegije, ki jih uživajo vsled tega, ker so v večini ter da vse ostale stranke izključujejo iz uprave v deželi.

Carška dvojica v Moskvi. Car in carica se še vedno mudita v Moskvi in obiskujeta samostane in duhovne zavode v moskovski okolici. Dne 1. t. m. stabilila v Trojiški lavri sv. Sergija, kjer so ju z velikim slavljem sprejeli mitropolit in redovniki. Mitropolit Vladimir ju je pozdravil s krasnim

PODLISTEK 1

Na pošti.*)

Zofka Kveder.

Mala poštna soba na deželi. V kotu nizka železna peč, poleg okna na levi pisalna miza z visokim nastavkom, na desni miza z brzojavnim aparatom, v kotu nasproti peči velika omara za tiskovine, pošne pisnike in razne cirkulare. Po stenah vise zemljevidi, oglaš pošne direkcije, razne tabele, slika visokega pošnega uradnika in tična kletka s kanarčkom.

Majhno in stisnjeno je vse, a domače in prijazno.

V peči glasno praskeče ogenj, kanarček v kletki pa zadovoljno kluje košček sladkorja, katerega mu je mlada pošna upraviteljica zateknila med žice.

Ravno je vpisala par pisem v razne zapisknike, prešela denar v raznih škatljicah v leseni kaseti, katero je porinila v veliko železno blagajno tik omare. Skrbno je zapirala

*) Spisano že pred dvesti leti.

nagovorom ter jima podelil blagoslov. Na tem obisku sta carsko dvojico spremljala veliki knez Sergij Aleksandrovič in soproga. Ko sta se veličanstvi vračali v Moskvo, ju je narod veselo pozdravljalo, a zvonovi so peli v veličastnih zvokih. — Dne 2. t. m., pa sta car in carica obiskala samostana Danilov in Don. Spremljali so ju navzoči veliki knezi in velike kneginje.

Potovanje našega cesarja v Berlin. Danes je naš cesar nastopil pot v Berlin. O tem potovanju se govori že dolgo časa in spravljajo žnjim v zvezo najraznovrstnejše kombinacije glede namena, ki ga ima, oziroma posledice, ki nastopijo. Jedni pričakujejo posledice v vnanji politiki — zlasti glede Balkana — drugi v notranji — in to v protislovanski smeri — dočim se naidejajo Madjari, šovinisti kakor so vedno, da se težisce monarhije popolnoma prenese v Budimpešto. In slednjič je tudi takih, ki temu potovanju odrekajo vsako politično važnost, ker vidijo v njem le čin nujnosti. Danes, o predvečerju sestanka v Berlinu, ne bi imelo zmisla, ako bi dalje ugibali, katero teh menenj je pravo, saj nam morda že prihodnji dnevi prinesejo kaj jasnosti.

Tržaške vesti.

Tržaški mestni svet je imel danes opoldne sejo. Na dnevnem redu je bila verifikacija volitev. **Vse volitve so bile potrjene.** Poročilo verifikacijskega odseka za okolico pravi, da so se vse volitve vršile redno in zakonito, in da ni bil uvožen noben protest; po mestnem statutu pa so le štirje izvoljeni — Goriup, Dolleuz, Vatovec in Banelli — kvalificirani, dr. Gregorin in dr. Rybář pa ne, ker nista pristojna v Trst. Ker pa je vlada usilila načelo, da tudi takozvanim konsortom gre aktivna volilna pravica, in ker je z aktivno spojena tudi pasivna volilna pravica, in bi bilo torej brezvspešno vsako upiranje, predlaga verifikacijski odsek, naj se odobri vse volitve.

Imenovanja v finančni stroki. Predsedništvo finančnega ravn. za Primorsko je imenovalo pristava pomožnih uradov Josipa Perozija pristavom pomožnih uradov z naslovom ravnatelj v IX. plačilnem razredu; pisarniškega oficijala Maksa Niklitscheka pristavom pomožnih uradov v IX. razredu; carinskega asistenta v pok. Oskarja Cattieha kancelistom v XI. razredu.

Z nabora. Menda ne le v Trstu, ampak tudi povsod drugod vlada, recimo, razvada, da se fantje, kedar prihaja tisti odločilni, mnogokrat za vse življenje osodopolni trenotek, da morajo dati »cesarju, kar je cesarjevega«, da se, pravimo, nekako o prestopu iz mladeniške v možko dobo, nekoliko napijajo ter semtertje počenjajo tudi reči, katerih bi v normalnem stanju ne storili. Tako je bilo in bo: drugod in — v Trstu. Da mladina o takih prilikah prepeva, kdo bi se temu čudil, in da slovenski mladeniči na svojih tleh, čeprav so morda slučajno sedaj pokrite s tržaškim tlakom, prepevajo slovenske pesmi, to je povsem naravno. A ljubi naš prijatelj na lesnem trgu se zgraža nad veselimi slovenskimi fanti, ker so se predzrili peti slovenske pesmi na Korzu. Klicali so baje tudi nekake želje, ki baš ne morejo prijetno doneti za razvajena uha naših irredentarjev. Ne vemo, če je res. Toliko pa konstatira »Malček«, da je bilo vsled razgrajanja več fantov aretiranih in da so o tem tržaški meščani igrali krasno ulogo loveev na človeško meso. Vse to bi nas nič ne brigalo. Če so dotičniki zaslužili kakšno kazen, naj jih kaznuje pristojna oblast! Svobodno ji. Tudi meščanom privoščamo prav od sreča službo brezplačnih detektivov. Le nekaj bi opomnili: »Piccolo« je skrajno nepreviden, da o takih res bagatelnih prilikah ne more prikriti svoje animoznosti nasproti Slovincem. Saj s tem vendar le bije sam sebe po zobeh. Ali ne slutiti, kako bedasto, neslano in tudi — neprevidno je, neprevidno z njegovega stališča, ako tako pridno povdarja slovensko narodnost novincev?! Kje je po takem tisti čisto italijanski značaj dežele, ako o priliki nabora slovenski fantje razgrajajo po tržaških ulicah in se drznejo v »paradižu« Signorije krožiti slovenske pesmi? — »Piccolo« se godi kakor proroku Bileamu, ki je šel tja, da bi proklinjal, pa je blagoslovljal. Tudi tržaški list taji dan na dan našo ekzistenco in nam odreja vsako pravo, ob enem pa kliče v spomin, da mi Slovenci smo tu, ki v prvi vrsti plačujemo najtežji vseh davkov, davek v krvi in življenju. S tem pa »Piccolo« sam

najzdatneje pobija sebe, svojo stranko, svoj program in svoje zahteve. Če pa mevi morda, da so jedni le za to tu, da dajejo, drugi pa, da le prejemljejo, potem pa naj nam veruje — da so minoli tisti časi, ko so oni, ki so dajali, po hlapčevski molčali k temu.

Izza časa volitev. Pišejo nam: K nekemu našemu posestniku v Rocolu je prišel magistratni sluga, nosé v rokah kopo legitimacij. Ker je omenjeni posestnik prejel prvičkrat volilno pravico (vsled reklamacije), je mislil slavni sluga še slavnjšega magistrata, da bo tu kruh za — Mauronerja! Sluga je uprašal: Koga boste volili? Odgovor je bil: Niti sam ne vem, ker sem novinec in ker se sploh ne mešam v take stvari! — Volite našega Mauronerja, ki je dober, prijazen in usmiljen gospod, njega bo volil gotovo ves okraj! — Hvala lepa za pojasnilo, je rekel naš možak, ter dostavil še, da hoče gotovo voliti tega tako popolnega gospoda — Mauronerja! — Ako vam še povem, da je dotični volilec prav pridno agitiral za našega kandidata in ga tudi volil — mislim, da vam bo dovolj!

Kako se to strinja? V Trstu ima g. Colobig trgovino s kolesi. Priporoča seveda ista tudi Slovincem, posebno pa onim na deželi, kakor je razvidno iz inseratov, ki so bili še lani dan za dnevom v »Edinosti«. Možu pa se mora sedaj jako dobro goditi in najbrže mu je g. Banelli pokupil vsa kolesa, ker je o zadnjih volitvah tako strastno zanj agitiral. Ako potrebuje denarjev, lomi v svoji trgovini celo malo slovenski. V Škedenju pa noče niti slišati naše govorice, in to je popolnoma na mestu, saj v Trstu skuplja slov. denar, v Škedenju pa ga samo troši. Moža priporočamo v »dober spomin«.

Prav ste storili! Pišejo nam: Prav ste storili g. urednik, da niste komentirali demonstracij, ki so se vršile — četudi malce bolj po tihotapski — povodom pogreba tistega Garibaldinec-brusarja. Prav ste storili: pustimo le onim, ki so poklicani v to, da si komentirajo tako dogodke! Če ne, pa ne! Zakaj naj bi njih glave bolele — nas?!

Tudi pisanje laških časopisov, da je bil ves Trst v žalovanju, in na druge zlične laži in neumnosti, ni vredno odgovarjati. Take medvede morejo natvezati le bratom v Italiji, v Trstu pa se — smejemo.

Nekaj pa me je vendar zapelo o tem pogrebu. Mej pogrebi sem videl tudi nekaj Slovincov. Res je sicer, da so bili to bolj zaspani Slovenci. Ali tudi teh ne bi smelo biti. Pijeteta je lepa reč, in mi nimamo prav nič proti temu, ako se skazuje poslednja čast bodisi kateremu drugorodu ali drugovercu; ali čim se take prilike zlorabljajo za demonstracije, na katerih pošten Slovenec ne sme sodelovati, potem je stvar drugačna in marsikaj ni dovoljeno, kar bi bilo sicer lepo. Kar pristaja n. pr. jednemu Banelliju, zastopniku 1. okraja okoličanskega, ne pristaja poštemu Slovincu. Vsak po svoje.

Avstrijski kruh je vendar-le dober! Včeraj in predvečerjem smo se bavili z ravnokar umršim 70-letnim Garibaldinecem, brusarjem Francesco Daniele Cescutti-jem. Mož je bil pravi tip junakov iz kraljestva. Kakor vsi, je tudi on sovražil Avstrijo, bojeval se je proti njej, se udeležil naskoka na Rim in Garibaldijeve ekspedicije v Sicilijo, si nabiral zasluge za združenje Italije, a ko mu je trebalo — kruha, je prišel v Avstrijo in je tu živel do smrti in jel avstrijski kruh. In še le pred smrtjo — in to je posebno značilno za te ljudi — pred smrtjo, ko mu ni trebalo več kruha, se je zmislił zopet, da je Garibaldinec, da je sovražnik Avstrije, si je dal nadeti garibaldinsko opravo in laške medalje. Ali ta slučaj je značilen tudi za italijanski narod in italijansko državo: medalje dajata pač svojim junakom, kruha pa jim ne moreta dati. Tega naj daje Avstrija! Ne radi osebe pokojnikov, ampak, ker je ta slučaj tipičen, ker imamo nešteto sličnih slučajev, smo ga naveli v izgled: kako sleherni Garibaldinec sicer sovraži Avstrijo, nje kruh mu pa vendar dobro diši.

Konj je brenil 22-letnega koeijaža Antona Vatovec iz ulice S. Cilino št. 172 ter ga nevarno rnil. Na rešilni postaji so mu podelili prvo pomoč.

Povožena. 19-letna služkinja Ana Babič iz ulice Nuova št. 14. je prišla včeraj popoldne pod neki voz, ki jo je povozil in rnil. Na rešilni postaji so ji podelili prvo pomoč.

Požgal se je včeraj z vrelo vodo, ki mu je ob odpiranju zaklopnice (ventila) brizgnila v obraz, 38-letni Ivan Slaon, kurjač v plavzu

v Škedenju, bivajoč v ulici Mozza št. 2. Spravili so ga v mestno bolnišnico.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12.7, ob 2. uri popoldne 25.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.0 — Danes plima ob 11.10 predp. in ob 11.7 zvečer; oseka ob 5.57 predp. in ob 5.36 popoldne.

Dražbe premičnin. V petek, dne 4. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Corzu št. 7, lončena posoda in likavniki; v ulici Cologna št. 142, 1 krava; v ulici Madonnina št. 14, pohištvo; v ulici Solitario št. 10, pohištvo in konjak; v ulici Nuova št. 28 in v ulici Rossetti šte. 15 a, pohištvo, oprema v zalogi in manufakture; v zagati di Romagna št. 1, podoba.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 6. maja ob 5. in pol uri popoldne v dvorani g. Prašelnja v Rocolu (poleg vojašnice). Vspored: 1. M. pl. Farkaš: »Poputnica Hrvatske«, udara tamburaški zbor iz Škedenja. 2. »Pozdrave«, govori N. N. 3. M. pl. Farkaš: »U boj« iz op. »Nikola Šubić«, udarajo tamburaši. 4. »Nazaj v planinski raj«, pojejo pevci bratovščine sv. Cirila in Metoda. 4. Granada-Godina: »El Turia«, valček. (Tamburaši). 6. »Studenčku«, pojejo pevci brat. sv. Cirila in Metoda. 7. Zamejski: »Slovenec«, deklamuje g. čna Tončka Čarga. 8. »*» »Vprašaj, č' mu da sem Slovenka«, pojejo pevci br. sv. C. in M. 9. Witte-Godina: »Koračnica po slovanskih motivih«, udarajo tamburaši. 10. »*» »Triglav«, pojejo pevci br. sv. C. in M. 11. Igra: »Sam ne ve, kaj hoče«. Svobodna zabava. — Ustopnina 50 vin. (25 kr.), sedeži 20 vin. (10 kr.). Ker je veselica v korist snujočega se otroškega vrteca, se radodarnosti ne stavijo meje. Na obilno udeležbo vabi uljudno

ODBOR.

Odbor kmetijske družbe bo imel svojo sejo v soboto ob 2. in pol uri popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Romanje k sv. Jožefu v Riemanje pri Trstu. V romarski cerkvi sv. Jožefa v Riemanju vršil se bo 3. nedeljo po Veliki noči, na praznik varstva sv. Jožefa, običajni romarski shod (151-letnica začetka tukajšnje božje poti). Služba božja se bo vršila po sledečem vsposredu: V soboto dne 5. maja: zvečer ob 7½ »Pridi stvarnik sveti Duh«, slovesne večernice z blagoslovom. V nedeljo dne 6. maja: zjutraj ob 6. uri govor in peta sv. maša z blagoslovom; ob 8. uri tiha sv. maša; ob 10. uri slavnostni cerkveni govor in velika sv. maša, ob 3. uri pop. slovesne večernice, »Tebe Boga hvalimo« in blagoslov z Najsvetejšim.

Spovedovati se prične v soboto ob 2. uri pop.

Riemanje, 1. maja 1900.

Cerkveno predstojništvo.

× Iz Dobrave l. nam pišejo: Ustanovni občni zbor našega »Bralnega in pevskega društva« se je vršil dne 29. aprila t. l. in se je obnesel prav dobro. Udeležba je bila nepričakovano velika. Ob 4. uri pop. je začel predsednik, gosp. Alojzij Hrobat, odprl zborovanje s kratkimi, jedrnatimi besedami. Povdarjal je važnost tega društva. Pozdravil je navzoče občinstvo in potem dal besedo g. Antonu Vrčonu, predsedniku »Hranilnice in posojilnice« v Skriljah, kateri je s pravo vno razlagal namen in pomen tega društva. Z veseljem je pozdravil obilno udeležbo, posebno gospode učitelje Šinigoja, Vodopiveca, Možina in nekatere gospode iz Prvačine, g. Lebana in druge. Zaključil je svoj govor z željo, da bi se to društvo krepko razvijalo ter služilo svojemu namenu.

O čitanju pravil je posebno povdarjal one točke, ki govore o namenu, pravicah in dolžnostih členov. Ljudstvo je poslušalo jako pazljivo. To je v dokaz, da se je naše ljudstvo začelo zavedati: sličen dokaz smo dobili o vpisovanju udov. Vpisalo se jih je 60.

V odbor so bili izvoljeni: Predsednikom Franc Zgonik, podpredsednikom Anton Breščak, tajnikom Alojz Hrobat, blagajnikom Anton Vrčon, pevovodjo Anton Bratašević, namestnikom Ivan Rustja. Odborniki: Kristijan Jerkič, Ivan Jerkič, Ivan Volk, Kristijan Hrobat, Josip Vrčon.

Društvo se je naročilo na sledeče časnike: »Edinost«, »Gorica«, »Kmetovalec«, »Primorec«, »Brivec«, »Novi list«. Prepu-

stilo se je odboru, da naroči še kateri drugi morda potrebni list.

Najživahnejša debata je bila o predlogu radi bralne sobe, ker sta bili dve na razpolago in zastoj. Odločili so se za sobo pri Ivanu Jerkiču, trgovcu z usnjem, kateri je daroval društvu polgrob sobe še 42 kron podpore, za kar naj bo hvala na taki požrtvovalnosti! Čast se izreka g. Antonu Vrčonu, kateri je društvu pripomogel do življenja, čast g. Antonu Breščaku, sedanjemu podpredsedniku, ki je obljubil svojo pomoč v korist društva. Posebno hvalo pa g. učitelju Šinigoju, ki je sodeloval na ustanovnem zboru.

Tako se je zaključilo zborovanje v čast društvu in občini. Mlademu društvu pa kliče: Vspevaj in razvijaj se srečno!

× Razpisana štipendija. Iz ustanove vladike Dobrile so razpisana 2 oziroma 3 štipendiji po 201.60 kron na leto za dijake na gimnazijah in realkah, sinove slovenskih roditeljev iz vladikove pulskoporeške. Prošnje je vložiti do 15. t. m. na škofijskem ordinarijatu v Poreču.

× Istran, umrl na Kitajskem. O onem Alojziju Gerželju, o katerem smo poročali te dni, da je kakor člen francoske legije tujeval pal v bitki proti Kitajcem, smo izvedeli še nekaj podatkov, ki pričajo, da je imel nesrečnej precej burno življenje za seboj. Gerželj se je šolal na kmetijski šoli v Klosterneburgu, katere šole pa menda ni dovršil. Za tem je prišel v Trst in je služil tu kakor trgovski pomočnik v neki narodni trgovini. Potrjen v vojske je skoro dospel do časti desetnika, ali ni mu bilo usojeno, da bi dovršil vojaška leta. Pobegnil je na Laško, kjer se je pridružil italijanski vojski, namenjeni v Afriko. Pobegnivši iz-pod italijanske zastave se je zatekel v tabor Menelikov, kjer je postal (vsaj on sam je pisal tako) — stotnik. Nemirna narava njegova pa mu tudi tu ni dala obstanka. Zapustivši službo v vojski Menelikovi je odšel v Algier, kjer se je vpisal v francosko legijo. Koliko je revež trpel, predno ga je rešila smrt iz tega mučnega življenja, to bi bilo težko opisati. Le oni, ki ga je poznal, si lahko misli, kako grozno pokoro je delal mož. Konstatovati moramo namreč, da ga je le mal nepremišljen prestop, radi katerega bi bil imel biti kaznovan, gнал v pogubo in slednjič v žalostno smrt, daleč proč od svojcev in ljubljenih domačih tal.

× »Resurekcija sramotne prikaznice.« »Piccola« je danes kar sam žolč, ko pripoveduje, kako da se je laškim signorom minoli teden doli v Furlaniji dogodilo nekaj prav neprijetnega, ko so v Aiello ustanovljali podružnico »Lege«. Za Mariano Aiello! Tako vsklika »Piccolo« ves ogorčen. Pa so furlanska tla postala nekam opolzla za junake — idejala. Mesto da bi se navduševali za idejal, da so »nizki« in »surovi« živli v italijanskem jeziku zasramovali vse, kar je italijanskega, lučali kamenje v okna stanovanj in kričali: — Viva l'Austria. Niti manifest županov da ni napravil nikakega utisa na te divjake.

V Furlaniji da se ponavlja, kar se je nekdanj godilo v Trstu, ko so izvestni »subjekti«, kričaje kakov vsklik znakom države, zasramovali italijansko narodnost. Izjemoma »Piccolo« tu ne misli Slovincem, ko govori o subjektih. Ampak o ljudeh govori, ki se štilijo velike Avstrijce, ki pa tudi nam niso prav nič simpatični. Ali zdi se, da se laški list jako moti, ako vidi analogijo med temi subjekti in onimi, ki demonstrirajo v Furlaniji, in ako sklepa iz tega, da je v Furlaniji resurekcija nekdanjih tržaških dogodkov. Ne, ne, tam doli je pristna reakcija prebivalstva kakor se že pojavlja tudi po Istri tu in tam.

Vesti iz Kranjske.

* »Heil!« Iz Ljubljane nam pišejo: Zadnjo nedeljo je neka ljubljanska gospica obiskala svojo prijateljico v Medvodah na Gorenjskem. Po popoldne sta si hoteli ogledati tovarno v Goričanih in šli sta tja. No, kmalu pa sta dobili druščino — uganite kakšno! Jata ljubljanskih nemškutarjev se je pripodila za njima in bili sta, hočeš-nočeš, v njihovi sredi.

Sevé, ko je vino in pa šumeče pivo razpalilo tisto germansko kri, silili so ljubljansko gospico, naj se na razglednice podpiše z imenom in pa še pristavi tisti zvonki »Heil!« Umevno je, da je bilo ta njihova zahteva brezvspešna. (Pa tudi nesramna! Ured.) Za odškodnino pa so sami po razglednici »heil«

ali, da je bilo kar grdo. Peli so tudi in pa še kako lepo! Mati »Germania« bi jokala nad takim tulenjem, ko bi je čula; Slovenija pa je preponosna, da bi jo mogli žaliti taki posili-Nemci!

In ko je privršel gorenjski vlak, ki je imel te izvoljene sinove iz germanskih gozdov provesti v Ljubljano, hoteli so gospicio prisiliti, da bi zaklicala »heil!« K sreči se je pojavil na oknu neki znanec, ki jo je rešil nadaljnih usiljevanj in »epirilik!«

Pa naj nam kdo kaj reče, če tako postopanje obojamo najodločneje! Vi pa, gosp. Josip Röger, uradnik krajske branilnice, ki ste imeli največ navdušenja za »Heil!«, idite v Tevtonijo in pustite v miru nas - in naše groše!

* Občinski svet ljubljanski je v zadnji seji zdato zboljšal plače mestnim pomožnim uradnikom. Z veseljem pozdravljamo ta plemeniti čin!

* Slov. umetniško društvo v Ljubljani. Minolega poletja se je osnovalo v Ljubljani »Slovensko umetniško društvo«, katerega smoter označuje š. društvenih pravil, ki se glasi: a) pospeševanje slovenske umetnosti sploh, prirejanju slikarskih, kiparskih in drugih razstav, bodisi samo domačih, bodisi slovenskih ali neslovenskih umotvorov, podpiranje mladih talentov in končno izvrševanje vseh po zakonu dovoljenih shodnih pravic; b) varovanje umetniških pravic svojih članov, gojenje družabnosti, prirejanje zabav in poučnih predavanj, izdavanje reprodukcij, knjig, brošur in tiskovin sploh; c) sklepanje zvez z inozemskimi umetniškimi društvi in posredovanje med slovenskimi umetniki in odbori mednarodnih razstav. Iz tega je razvidno, kako visok in plemenit namen ima »Slovensko umetniško društvo.« Navdaja nas prijetna navdaja, da se baš z njegovo pomočjo dvigne slovenska umetnost na vsakem polju, da bo zlasti slovenska upadablajoča umetnost z **umetniško razstavo** ki jo namerava društvo prirediti prihodnjega jesen, slavila dan časti in zmage, da njeno ime prestopi boljšega doslej meje naše ožje domovine, da s tem pridobi na spoštovanju in upoštevanju ves sloveski narod! Zatorej ni dolžnost le vseh slovenskih umetnikov, da se navdušeno oklenejo svojega društva, ampak dolžnost vsakega slovenskega rodoljuba je, da podpira »Slovensko umetniško društvo« po svojih najboljših močeh! Člen društva more postati vsaka oseba, katera se zaveže izpolnjevati društvene dolžnosti in podpirati v odelku II. navedeni smoter društva. Ustanovnik postane vsaki član, kateri enkrat ali pa v dveh obrokih plača prinesek 50 kron. V drugem slučaju ima vplačati prvi obrok takoj; a drugi tekom enega leta. Podpornik postane vsaki član, ki plača na leto najmanj šest kron. Plačuje se tudi v obrokih, katere določa odbor. Izvršujoči člen postane vsaki umetnik (slikar, kipar, graver, arhitekt ali sploh obrazovni umetnik; nadalje pisatelj, glasbenik in dramatični umetnik), ki je Slovenec ali med Slovenci bivajoč Slovan in ki plača šest kron na leto. Plačuje se tudi v obrokih, katere določa odbor. Odbor »Slovenskega umetniškega društva« vabi torej vse slovenske rodoljube in rodoljubkinje, da blagovolijo pristopiti med društvene člene ter tako pomagajo realizovati njegajeje. Blagajnik društva je g. Fr. Gerbič, ravnatelj »Glasb. Matice« v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— Pokopali so v Mariboru dne 26. aprila g. Ferdinanda Ullricha, notarskega substituta in kazenskega branitelja, bivšega predsednika »Čitalnice«, ustanovitelja akademičnega društva »Slovenija« itd. Kako obče spoštovan je bil pokojnik v Mariboru, kjer je bival že 25 let, je pokazal veličastni pogreb, katerega so se udeležili vsi sloji meščanstva brez razlike narodnosti in političnega mišljenja. Z Ullrichom je izginil s površja markanten slovenski značaj. Naj v miru počiva! —

— Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev bode imela letošnjo glavno skupščino dne 8. in 9. avgusta t. l. v Mariboru. Predavanja in predloge je naznaniti vodstvu »Zaveze« do 15. junija t. l.

Konsumno društvo v Šoštanju na Štajerskem je ustavilo svoje delovanje ter bo likvidiralo.

— Poslanei pred svojimi volilci. Prihodnjo nedeljo priredi politično društvo »Pozor« iz Ptuj shod na Zavrču, na katerem bodeta poročala posl. dr. Jurtela in Žičkar. Istega dne priredi politično društvo jarensko shod pri sv. Jakobu v Slov. Goricah. Tu bo poročal posl. prof. Robič.

— Akad. društvo »Triglav« v Gradcu priredi v soboto, dne 5. t. m. svoje prvo občno zborovanje v poletnem tečaju 1900 v društveni čitalnici. Začetek ob 8. uri zvečer. Vsopred: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zbora; 2. Čitanje zapisnika bralnega društva »Slovenije«; 3. Poročilo odbora; 4. Poročilo preglednikov; 5. Volitve: a) predsednika, b) 6 odbornikov, c) 2 preglednikov in d) častnega sode. 6. Slučajnosti.

Vesti iz Koroške.

Nesrečana železnica. Iz Beljaka poročajo dne 2. t. m.: Danes ob 12. uri in 5 minut po noči je na postaji Feldkirchen na Koroškem posebni vlak, v katerem so se vozili romarji iz Galicije, trčil ob tam stoječi tovorni vlak. Osem potnikov je neznan poškodovanih; jeden, neki Janez Pieronek iz Zelene, je vsled poškodovanja moral zaostati, dočim so ostali romarji nadaljevali potovanje z istim vlakom. Vzrok ne zgodi je ta, da ni bila menjica prav postavljena.

Razne vesti.

Strašna nesreča v rudniku. Iz New-Yorka javljajo dne 2. t. m.: Danes se je pripetila v Sheffieldu (Utah) grozna nesreča. Nad 200 oseb je mrtvih. Našli so že 137 mrtvecev. Nesrečo je pripisati eksploziji smodnika.

Optična palača na pariški razstavi. Obiskovalci razstave v Parizu bodo videli v optički palači največji daljnogled sveta. Dolgost tega daljnogleda znaša 60 metrov. Njegov cev iz kovine ima 1 meter in pol v premeru. Globoko ogledalo, ki zbira žarke, meri v premeru 2 metra, je 30 centimetrov debelo in tehta 7000 kilogramov. To ogledalo pa ima mehanizem, katerim je more obračati vsako dete. Kar se gleda skozi ta daljnogled, videti je 10.000 krat povečano na zidu. Mesec bo torej možno opazovati kakor da je oddaljen le 80 kil. V tej optički palači je še raznih dvoran z vsemi modernimi izzajdbami, spadajočimi v nauk o luči. Tako bo videti podmorsko fotografiranje, Röntgenove žarke, optične orglje. Konečno kažejo v tej dvorani ogromne slike razvoj zemlje, idealni pot skozi zvezdo itd.

Nesreča na pariški razstavi. Predsednik Loubet je poslal svojega ordinarnega častnika, da se obvesti o stanju oseb, ki so bile ranjene ob udoru mosta; tudi podpore je dal razdeliti med nje. Generalni komisar Picard pa je dal, po priporočilu policijskega prefekta Lepinesa, zapreti v razstavi, več podjetij katera niso dovolj varna.

Loterijske številke, izžrebane dne 2. maja:

Brno	65	86	88	42	40
Luomest	30	81	34	16	87

Brzjavna poročila.

Iz deželne zbornice Goriškega. GORIGA 3. (K. B.) Deželni zbor je v večerajšnji seji sklenil na predlog posl. Dottorija, da se naprosi vlado, da postavi za varstvo obali Soče določeno svoto v državni proračun. Poslanec Berbuč je predlagal, da se o prihodnji trgovinski pogodbi z Italijo opusti vinska klavzula ter je bila dotična resolucija sprejeta.

Starka.

BUFFALO 2. (K. B.) Kakih 500 delavcev, ki so delali na ograji za panameriško razstavo, so ustavili delo ter zahtevajo, da se jim zviša plača.

Slavnosti v Berlinu.

NEAPOL 2. (K. B.) Princ Neapoljski je popoldne odpotoval v Berlin, da se udeleži slavnosti o priliki proglašenja nemškega prestolonaslednika polnoletnim.

BERLIN 2. (K. B.) »Wolffova« slovnica« javlja iz Pariza: Francozka vlada je odposlala poslanika markija Noailles-a s posebno misijo, da o priliki proglašenja polnoletnosti prestolonaslednika izrazi nemškemu cesarju čestitke predsednika francoske republike in vlada.

Vojna v južni Afriki.

Angleške zube pri Houtneku. LONDON 2. (K. B.) »Reuter« javlja:

V predvečernjaški bitki pri Houtneku so znašale zube Hamiltonovih čet: 2 častnika in 1 vojak mrtvi, 18 mož ranjenih ali pogrešanih.

Živina za Mafeking.

LONDON 2. (K. B.) Glasom vesti v »Daily Mail« iz Mafekinga od dne 19. aprila, je dne 14. istega m. 40 urojenecv poskušalo spraviti v Mafeking 80 glav živine; a Boerci so jih zasačili ter začeli nanje streljati iz topov in pušek. Šest zamorcev je ranjenih, štiri so Boerci ujeli in posekali. Tudi živino so postreljali, razven 15 glav, katere so Boerci vzeli s seboj.

Olivier ranjen. — Njega naslednik.

LONDON 2. (K. B.) »Reuter« javlja iz Aliwalnortha večerajšnjega dne: Sel na konju, ki je prispel semkaj, pravi da je bilo pri Wepeneru ujetih 26 Boercev. Olivier je ranjen na nogi. Njegovim naslednikom je imenovan Izak Potgieter.

Bitka pri Houtneku.

LONDON 2. (K. B.) »Reuter« javlja iz Tabanechu: Večraj in danes se je Hamiltonova divizija pešcev-jezdecev bila za to, da bi si izsilila prehod čez Houtneek proti severu. Sovražnik je stal na hribovju, ki nadvladuje zemljišče na obeh straneh soteske; vendar so se Boerci morali umakniti ter dovoliti prehod. Boerci obstreljajo s hribov angleški tabor, vsled česar bodo morali tabor prestaviti na varnejši kraj.

Izganjanje tujih podanikov.

CAPSTADT 1. (K. B.) Tajnik pomorskega odbora v Johannesburgu, Oranje Vincent, je nedavno obiskal državnega tajnika Reitz-a ter se z njim pogajal zaradi izgnanih tujcev. Reitz je izjavil, da polagoma izženejo ne le vse britanske, ampak tudi vse one nemške, amerikske in druge podanike, ki ne bi hoteli prijeti za orožje ter se bojevati.

Hamilton se je umaknil v Tabanechu.

LONDON 3. (K. B.) Listi javljajo, da se je Hamilton umaknil v Tabanechu previdno in po hudem boju s sovražnikom.

Kralj Švedski o južni Afriki.

LONDON 3. (K. B.) »Daily Express« priobčuje pogovor s kraljem Švedskim; kralj je baje dejal, da se mu zdi stvar Angležev v južni Afriki pravična. Transvaalska vlada da ni hotela uvesti nobene potrebne reforme ter je šla očividno za tem, da bi Angleže preganili iz južne Afrike. Boerci da so se pokazali popolnoma nesposobne za civiliziranje divjih krajev. Pomoč, katero je Anglija našla v svojih naselbinah, da potrjuje kralja v prepričanju o pravičnosti angleških zahtev.

Zanimivi pismi zaplenjeni.

LONDON 3. (K. B.) »Morning Post« javlja iz Bloemfonteina: Angleži so ujeli dve zanimivi pismi. Eno je poslal Steijn Bothi. Predsednik oranjske republike obžaluje, da je mesto Kronstadt slabo zasedeno, dočim je 50.000 Angležev pripravljenih, da napadejo mesto ter nadaljujejo svojo akcijo. Steijn zahteva, da je združiti pri Kronstadtu 10.000 transvaalskih Boercev iz Natala ter poskusiti tukaj odločilno bitko. Drugo pismo je Krügerjevo, ki pravi, da je evropskega posredovanja pričakovati v malo dneh.

Kanal v Níearagui.

WASHINGTON 2. (K. B.) Zbornica reprezentantov je sprejela načrt zakona o kanalu skozi republiko Níearagua v osrednji Ameriki z nekaterimi izpremembami. Glasom teh izprememb morajo Združene države ta kanal varovati in skrbeti za njegovo brambo. Prvotni zakon pa je zahteval, da Združene države zgradijo ob kanalu utrdbe.

Trgovina in promet.

Uvažanje goveje živine

iz okuženih okrajev Magdeburg in Merseburg na Pruskem in iz okrožnega glavarstva Zwickau na Saksonskem je prepovedano.

Za trgovce z vinom.

Vinarska »Udružba« za Dalmacijo v Spljetu boče iti na roko prodajalcem in kupcem. V namen namreč, da se prodaja dalmatinskih vin olajša, se je rečena družba začela baviti s posredovanjem na prodajanju vina, ne da bi iskala kake koristi od tega posla. Dalmatinski vinogradniki, ki imajo na prodaj dobrega vina, in žele poslužiti se tega posredovanja, morajo naznaniti vrst, količino, izvor, ceno in, ako mogoče, tudi stopinjo moči vina, ki je na prodaj. Taka ponudba ne veže ponudalca, oziroma prodajalca. Ali, ako je vino prodal kam drugam, mora to nemudoma naznaniti družbi. Trgovci torej — domači in drugod — ki žele kupiti dalmatinskega vina, naj se obrnejo do rečene »Udružbe«, ki jim poskrbi vrst vina, kakoršnje žele, oziroma jih spravi v neposredno dotiko s producentom ali

domačim vinotrtcem. Tako pridejo z manjim stroškom do pravega, naravnega proizvoda. »Udružba« prevzema torej le nalogo patrijotičnega posredovalca in jo zato priporočamo trgovcem.

Železnica Lvov-Črnovice-Jaš.

Občni zbor delničarjev te železnice je odobril predlog upravnega sveta, glasom katerega je za minolo leto razdeliti dividendo po 27 kron od delnice.

Cena petroleju pada.

Avstrijski kartel za petrolej je sklenil, od 1. t. m. znižati ceno petroleju za 2 kroni od 100 kilogramov.

Mestna hranilnica v Radovljici.

V mesecu aprilu 1900 je 183 strank uložilo 65.732 K 67 st., 124 strank vzdignilo 41.098 K 18 st., 28 strankam se je izplačalo posojil 26.940 K — st. Denarni promet 242.614 K 65 st.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

		za 50 kg. v kronah.
Kava:	Santos I.	100.—
	II.	93.—
	Rio I.	97.—
	II.	92.—
	Santos in Rio lavé I.	115.—
	II.	113.—
	Laguaira lavé I.	136.—
	Laguaira lavé II.	101.—
	Maracaibo	107.—
	Guatemala	166.—
	S. Salvador	108.—
	Costarica	141.—
	Portorico	106.—
	S. Domingo	110.—
	Jamaica	109.—
	Malabar Plant	166.—
	Java W. J. B.	185.—
	Moka	152.—
Poper:	Singapore	97.50
	Penang	92.—
	Tellichery	96.—
	beli	143.—
Piment:		65.—
Sladka škorja:	(cimet)	84.—
	electa	88.—
Riž:	italijanski	16.75 24.—
	Indijski	10.25 15.50
	Japonski	15.— 17.—

Južno sadje:

Rožiči:	8.50 9.50
Datelji:	— 35.—
Smokve:	(Calamata) v venci — 19.—
	proste — 11.—
	— 12.50
	puljsko (Puglia) — 32.—
	smirnske (v skatljicah) — 108.— 110.—
Mandeljni:	sladki I. Bari — 108.— 110.—
Lešniki:	siciljski — 56.—
	istrski — 78.—
	levantinski olupljeni — 35.— 55.—
Suho grozdje:	(cibibe): Elemé — 36.— 63.—
	Sultanine — 39.— 41.—
	iz Perzije — 25.—
	črne Cismé — 27.50 28.—
	Morea — 4.— 14.—
	Lipari — 4.— 14.—
Pomerance:	(zaboj) — 4.— 14.—
	Jaffa [zaboj] — 4.— 9.—
Limone	— 78.— 82.—
Olje oljino:	italijansko I. Bari — 39.—
	albansko — 42.— 45.—
	dalmatinsko — 37.— 39.—
	bombažovo ameriksno — 34.—
	bombažovo angleško — 53.—
	sesamovo — 53.—

Trgovinske vesti.

Budimpešta 3. Pšenica za maj K. 7.94 do 7.95 Pšenica za oktober K. 8.10 do 8.11 Rž za maj K. 7.— do 7.01 Rž za oktober K. 7.08 do 7.09. Koruza za maj K. 5.69 do 5.70. Kuruza za juli K. 5.76 do 5.77 Oves za maj K. 5.08 do 5.09 Oves za oktober K. 5.36 do 5.37.

Pšenica: ponudbe zadovoljne, povpraševanje omejeno, mirno Prodaja: 25000 met. stot Vreme: oblačno, vroče.

Hamburg 3. Trg za kavo. Santos good average za maj 38.—, za september 39.— za december 39.75 za mare 40.26 Denar.

Havre 3. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 45.—, za september 50 k. frankov 46.25.

Dunajska borza dne 3. maja.

	Janes	večraj
Državni dolg v papirju	98.90	98.95
„ v srebru	98.40	98.45
Avstrijska renta v zlatu	117.45	117.45
„ kronah 4%	98.20	98.05
Kreditne akcije	731.—	731.—
London 10 Lsr.	242.82 1/2	242.82 1/2
20 mark	23.68	23.07
Napoleoni	19.27	19.27
100 italijanskih lir	91.—	91.05
Cekini	11.34	11.34

Proti kašlju,
grlobolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri povlih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v »Skatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8. — " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 " omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9. — " omn.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
9.55 " post.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
12.45 pop. omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
4.35 " " "	Benetke (via Červinjan in via Videm)
5.30 " " "	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvc. brzovl.	Kormin
8.15 " " "	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 " meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " " "	do Mürzschlaga
6.10 " " "	(samo ob srečah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Mürzschlaga, Beljaka itd.
7.33 " " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 " brzovl.	iz Kormina
9.28 " " "	Dunaj, zveza s Pešto, Mníchim
10.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 " omn.	iz Benetke (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvc. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9. — " " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo)	ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " " "	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 " " "	Pulj, Rovinj
11.15 " " "	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

„Komsumno društvo“ v Lonjeru

odpre v nedeljo 6. t. m. svojo gostilnico v svojem novem poslopiju. O tej priliki bo veselica domače godbe iz Sv. Marije Magdalene s petjem pevskega društva „Zastava“. Temu bo sledila svobodna zabava. Početek ob 4. uri popoldne. Konsumno društvo bo točilo izborna domača vina.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostol. Veličanstva.

XXXIII. c. kr. drž. loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija

ki je jedina v Avstriji zakonita dovoljena, obsega 16.514 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 410.200 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 7. junija 1900.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, L. Riemergasse 7., v loterijskih kolektorih, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brozavnicah in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni učrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopolnjejo poštano prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddelek za državne loterije.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KVI

Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Indi za 55 nvč. v markah dopolnje se frauko.

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Ena največjih zavarovalnic v Berlinu išče proti dobri plači mladega

uradnika

zmožnega slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe pod »Berlin« na upravo »Edinosti«.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga
Ivana Jax-a
v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.
priporoča svoje pripoznane najboljše
šivalne stroje
za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Čuvaj se 0000 roman.
Velja 35 nvč.
Prodaja se v upravitelstvo našega lista.

Samo 1 krono za 3 srečkanja.

Zadnji mesec

Glavni dobiček 60.000 K, 15.000 K, in 12.000 K.
v denarju z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“
po 1 krono

I. srečkanje: 19. maja 1900.
II. srečkanje: 7. julija 1900.
III. srečkanje: 10. novem. 1900.

priporočajo: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Mandl & Co., Mercurio Tristino, Ign. Neumann, Henrik Schiffmann.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dijetetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah. Cena 1/2 škatljice 70 stot. Prišten je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje belgarski dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hudi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Glas gre po deželi

da so so testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znderski & Valenčič v Il. Bistrici priljubile v vsakej rodbini, kjer so se pokusile. Makaroni, fidelini in razne vloge so zanesljivo pravi le v kartonih po 1/2 kg. z zgornjo firmo.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)

[Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana novovrstna lesena zastirala (Rouleaux), in žaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod ščejo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Irene št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladličarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladličarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn. „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Cate-rine št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne tursčene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

!! Važno za vsakega !!

Razprodaja za neverjetno nizke cene: 12 krasnih komadov za samo

2 gld. 95 kr.

1 krasna žepna ura iz niklja Sidro-Remontoir, s pokri-valom in tri-letnim jamstvom. Ima sekundarico in popolno izdelan stroj. (Ni primerjati onim, katere pošiljajo mnogi bazarji za pozlačene.)

1 verižica za uro, sestava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrnjena).

1 krasna igla za zavratnike za gospode iz amer. double-zlata s kameni, podobnimi bri-jantom.

1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra priznanega od c. kr. državnega urada.

1 par krasnih gumbov za rokave iz ameriku-skega double zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovratnike iz amer. double-zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomanjševalno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 ko-madov proti povzetju ali proti pošiljavi denarja pri naročilu za samih gld. 2-95. (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 gld.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur in zlatenine na debelo.

Krakovo — Stradom 18. — Krakovo.

Ilustrovani ceniki gratis in franko.